

Innst. O. nr. 78

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget frå finanskomiteen

Ot.prp. nr. 66 (2003-2004)

Innstilling frå finanskomiteen om lov om endringer i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner

---

Til Odelstinget

1. SAMANDRAG

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Finansdepartementet fremmer i proposisjonen forslag til endringer i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner. Forslaget innebærer sammenslåing av Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond til ett felles fond. Hensikten er å oppnå en bedre spredning av risiko. Behovet for bedre risikospredning er økt i og med fusjoneringen av bankenhetene i tidligere DnB og Gjensidige NOR Sparebank til den nye DnB NOR Bank.

Samtidig med sammenslåingen av de to sikringsfondene, foreslår departementet en viss reduksjon i beregningsgrunnlagene for kravet til fondets ansvarlige kapital og for medlemmenes årlige avgiftsplikt. Begge beregningsgrunnlagene foreslås endret ved at innskudd som ikke omfattes av selve innskuddsgarantien, ikke lenger skal medregnes. I praksis gjelder dette særlig den delen av en kundes innskudd i en medlemsbank som måtte overstige to millioner kroner. Reduksjonene i minstekravet til fondets størrelse og i fondets årlige inntekter (avgiftsinnbetaling) fra medlemsavgifter (i de årene det faktisk skal svares avgift) er av Kredittilsynet anslått til å utgjøre henholdsvis 21,3 pst. og 18,4 pst., basert på tall per 30. juni 2003. Hensikten med de foreslåtte reduksjonene i beregningsgrunnlagene for kravet til fondets

ansvarlige kapital og for medlemmenes årlige avgiftsplikt er å styrke medlemsbankenes konkurransevne i forhold til banker som står utenfor den norske sikringsordningen. De foreslåtte endringene bidrar til dette både ved å redusere det antall år det skal svares avgift, og ved å redusere det beløpet som skal betales i de årene avgift faktisk skal svares.

Blant annet som en konsekvens av at Forretningsbankenes sikringsfond ble tyngre belastet enn Sparebankenes sikringsfond under bankkrisen på begynnelsen av 1990-tallet, er kapitaliseringsgraden (forholdet mellom egenkapital og minstekravet til fondets størrelse) i Forretningsbankenes sikringsfond lavere enn i Sparebankenes sikringsfond. Fordi kapitaliseringsgraden i et sammenslått fond derfor vil være lavere enn i Sparebankenes sikringsfond, vil en sammenslåing i utgangspunktet innebære en forlengelse av den periode dagens medlemmer av Sparebankenes sikringsfond vil måtte betale avgift. Som kompensasjon for dette foreslår departementet at sparebankene gis et midlertidig fritak for plikt til å svare avgift i en periode på tre år fra fondene slås sammen.

Finansdepartementet foreslår også at det inntas en bestemmelse om at det ved sammensetning av styret skal legges vekt på hensynet til en balansert representasjon fra banker av forskjellig størrelse og karakter. Dagens regler legger ingen føringer på styresammensetningen.

Finansdepartementet understreker at lovforslaget må sees i sammenheng med fusjoneringen av bankenhetene i tidligere DnB og Gjensidige NOR Sparebank til den nye DnB NOR Bank, og de endringsbehov som er oppstått i denne forbindelse. Forslaget innebærer ikke endringer i hovedstrukturen i dagens lovgivning som er fra 1996, og som etter departementets skjønn i all hovedsak fungerer tilfredsstillende.

1.2 Bakgrunnen for lovforslaget

Sikringsfondene har likhetstrekk med forsikringsordninger, og handler om spredning av risiko. Fra et risikospredningsperspektiv er det både uheldig å ha et lavt antall medlemmer og en skjev størrelsesfordeling mellom medlemmene. Forretningsbankenes sikringsfond hadde 15 medlemmer ved utgangen av 2002. Det største medlemmet - DnB - representerte nær halvparten av medlemmenes samlede forvaltningskapital. Sparebankenes sikringsfond hadde på samme tidspunkt 129 sparebanker, samt OBOS, som medlem. Gjensidige NOR Sparebank representerte mer enn en tredjedel av medlemmenes samlede forvaltningskapital.

Verken Sparebankenes sikringsfond eller Forretningsbankenes sikringsfond er fullt oppkapitalisert. Fondenes egenkapital er basert på innbetalt medlemsavgift tillagt avkastning gjennom forvaltningen av fondsmidlene, men fratrukket eventuelle utbetalinger etter § 2-10 om innskuddsgaranti eller § 2-12 om støttetiltak. Mens egenkapitalen i Forretningsbankenes sikringsfond ved utgangen av 2003 utgjorde omtrent 56 pst. av kravet til ansvarlig kapital, hadde Sparebankenes sikringsfond en tilsvarende kapitaliseringsgrad på omtrent 94 pst. Disse midlene er direkte disponible ved en eventuell bankkrise. Den manglende ansvarlige kapitalen dekkes av garantier fra medlemmene. Garantier fra banker som selv måtte komme i økonomiske vanskeligheter, har imidlertid begrenset verdi.

Finansdepartementet mottok den 15. august 2003 et brev fra Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) og Sparebankforeningen i Norge, med forslag om sammenslåing av dagens to sikringsfond for henholdsvis forretningsbanker og sparebanker. Forslaget ble satt i sammenheng med fusjonen mellom DnB og Gjensidige NOR. I tillegg til fusjonering av morselskapene DnB Holding ASA og Gjensidige NOR ASA, har bankenhetene Den norske Bank ASA og Gjensidige NOR Sparebank AS fusjonert og skiftet navn til DnB NOR Bank ASA.

Gjensidige NOR Sparebank har vært medlem av Sparebankenes sikringsfond, mens Den norske Bank har vært medlem av Forretningsbankenes sikringsfond. Fordi Gjensidige NOR Sparebank er overtakende selskap i bankfusjonen, er DnB NOR Bank medlem av Sparebankenes sikringsfond. Det er etter gjeldende rett ikke anledning til overføring av fondsmidler mellom de to fondene. En plassering av DnB NOR Bank i Sparebankenes sikringsfond vil derfor innebære at fondets ansvar øker betraktelig, uten noen samtidig økning i den kapitalen som skal bidra til å sikre oppfyllelse av dette ansvaret. Økningen i egenkapitalen til Sparebankenes sikringsfond vil bare skje gradvis gjennom økt avgiftsinnbetaling.

FNH og Sparebankforeningen anfører at plassering av den nye store bankenheten i ett av dagens fond, vil skape problemer i forhold til et overordnet mål om risikospredning. Samtidig anføres at det vil skape vesentlige skjevheter mellom medlemmene i de to fondene med hensyn til kapitalkrav til fondene og avgiftsplikt for bankene. I tillegg til forslaget om sammenslåing av fondene, foreslår FNH og Sparebankforeningen at beregningsgrunnlaget for kravet til fondets ansvarlige kapital nedjusteres. En tilsvarende nedjustering av medlemmenes årlige avgiftsplikt foreslås også. Videre foreslås det at sparebankene innrømmes avgiftsfrihet i en overgangsperiode som kompensasjon for at deres fond i utgangspunktet er bedre kapitalisert enn forretningsbankenes fond. Endelig foreslås visse endringer med hensyn til sammensetning av styret i det sammenslåtte fondet.

Finansdepartementet sendte den 12. desember 2003 forslaget fra FNH og Sparebankforeningen på begrenset høring med svarfrist 5. januar 2004. I departementets høringsbrev ble det spesielt bedt om kommentarer til forslaget om å redusere beregningsgrunnlaget for fondets ansvarlige kapital. Høringsinstansene ble også bedt om å vurdere virkningen av den foreslåtte nedjusteringen av grunnlaget for beregning av medlemmenes avgiftsplikt, som innebærer at det vil ta lengre tid å oppkapitalisere fondet med et gitt beløp.

Det generelle bildet etter høringsrunden er at forslaget om sammenslåing har bred støtte. Ingen av instansene går mot forslaget. Også forslagene om å nedjustere beregningsgrunnlaget for årlig medlemsavgift, og om avgiftsfrihet for sparebankene i en overgangsperiode, har god støtte.

Når det gjelder forslaget om å nedjustere beregningsgrunnlaget for minstekravet til fondets størrelse, har Kredittilsynet og Norges Bank vært noe i tvil. Mens Kredittilsynet etter en samlet vurdering likevel ikke vil tilrå at en går imot forslaget, mener Norges Bank at en bør være varsom med å redusere størrelsen på et sammenslått sikringsfond før en har foretatt en bredere gjennomgang av sikringsfondssystemet.

EØS-reglene som svarer til direktiv 94/19/EF om innskuddsgarantiordninger regulerer ikke slike forhold som drøftes i proposisjonen her. Departementet har vurdert forslaget i forhold til de generelle reglene i EØS-avtalen, herunder reglene for fri flyt av kapital og tjenester. Forslaget antas å være i samsvar med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

1.3 Forslaget

1.3.1 Sammenslåing av sikringsfondene

Etter en helhetsvurdering tilrå departementet en sammenslåing av fondene. Dette er særlig fordi sammenslåing vil gi en bedre risikospredning, og derfor økt slagkraft. En sammenslåing vil øke sikringsord-

ningenes slagkraft i forhold til økonomiske problemer i alle banker. Økningen i slagkraft i forhold til DnB NOR Bank kan illustreres ved at denne bankens andel av garanterte innskudd i et sammenslått fond vil utgjøre om lag 37 pst., mot henholdsvis 45 og 64 pst. ved innplassering i Sparebankenes sikringsfond eller Forretningsbankenes sikringsfond. I tillegg vil ett fond (når perioden med avgiftsfrihet for sparebankene er over, jf. nedenfor) føre til likere rammevilkår for forretnings- og sparebanker ved at de på samme tidspunkt vil stå overfor den samme plikten til å svare avgift.

Sikringsfondene er selvstendige rettssubjekter, og medlemsbankene har som nevnt foran ikke noe eierskap til fondsmidlene. Departementet konstaterer at det er bred støtte til sammenslåing, og at en gjennom en slik løsning også unngår de skjevheter med hensyn til avgiftsbelastning som oppstår når en bank skifter medlemskap.

1.3.2 Reduksjon i kravet til fondets ansvarlige kapital

Departementet viser til at fondets evne til å sikre innskudd som forutsatt i banksikringsloven § 2-4, avhenger av fondets ansvarlige kapital. I visse tilfeller vil det også ha betydning hvordan den ansvarlige kapitalen fordeler seg på egenkapital og på garantier fra medlemsbankene, dvs. av hvor mye som er innbetalt. Fondets sikringsevne må vurderes mot de krav som kan rettes mot fondet. Dette avhenger av samlede innskudd i den eller de bankene som måtte komme i økonomiske vanskeligheter, hvor stor andel av innskuddene som omfattes av innskuddsgarantien, og graden av underdekning i banken(e).

Som Kredittilsynet påpeker vil et sammenslått fond ha en risikoutjevne effekt som setter det bedre i stand til å ivareta oppgaven med å sikre innskudd i bankene, selv med redusert kapital i fondet. Etter departementets vurdering vil kunder i mindre og mellomstore banker være rimelig godt sikret med forslaget om nedjustering av minstekravet til fondsstørrelse. Det forutsettes her at det ikke handler om en krise som omfatter mange slike banker og med betydelig underdekning i de bankene som omfattes.

Det som særlig kan komme til å stille fondets sikringsevne på prøve, er en krise i en av de større medlemsbankene, som imidlertid da kan forplante seg til store deler av banksystemet. Kapitalen i et fullt oppkapitalisert fond i prosent av samlede garanterte innskudd i største medlemsbank (her omtalt som dekningsprosent), kan illustrere fondets sikringsevne i forhold til en krise i en slik bank. Denne dekningsprosenten påvirkes både av en eventuell sammenslåing av forretnings- og sparebankenes sikringsordninger, av fusjonen mellom DnB og Gjensidige NOR,

og av forslaget om reduksjon i beregningsgrunnlaget for det sammensatte fondets ansvarlige kapital.

Ifølge Kredittilsynets høringsuttalelse var minstekravet til ansvarlig kapital i Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond på henholdsvis 7,5 og 8,2 mrd. kroner i 2003, det vil si totalt 15,7 mrd. kroner. Det siste tallet antas å gi et uttrykk for minstekravet til ansvarlig kapital i et sammenslått fond med dagens beregningsgrunnlag. Med en nedjustering som foreslått i høringsnotatet vil minstekravet til ansvarlig kapital for et sammenslått fond være 12,4 mrd. kroner (tilsvarende en reduksjon på 21,3 pst. i tråd med tilsynets uttalelse). Av tilsynets undersøkelse av bankenes innskudd fordelt etter sektorer, innskytere og beløp per første halvår 2003, fremgår det at Gjensidige NOR Sparebanks garanterte innskudd beløp seg til 81 mrd. kroner, mens tallet for DnB var 116 mrd. kroner. Departementet legger til grunn at DnB NOR Banks samlede garanterte innskudd omtrent tilsvarer summen av innskuddene i de fusjonerende bankene, det vil si 197 mrd. kroner.

Departementet har på bakgrunn av ovenstående tall beregnet at Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond ville gitt en dekningsprosent i forhold til Gjensidige NOR Sparebank og DnB på henholdsvis 9,3 og 7,1, basert på dagens krav til ansvarlig kapital. Basert på samme kapitalkrav vil et sammenslått fond ha en dekningsprosent i forhold til DnB NOR Bank på 8. Med en nedjustering av minstekravet til ansvarlig kapital i henhold til høringsforlaget, blir dekningsprosenten om lag 6.

Et sammenslått fond med redusert kapitalkrav vil altså være noe mindre slagkraftig i forhold til DnB NOR Bank, enn hva Sparebankenes sikringsfond har vært i forhold til Gjensidige NOR og hva Forretningsbankenes sikringsfond har vært i forhold til DnB. Situasjonen i dag er imidlertid at DnB NOR uten en lovendring som foreslått - vil måtte bli permanent medlem av Sparebankenes sikringsfond. Departementet har gjort en grov beregning av hvilken dekningsprosent Sparebankenes sikringsfond vil ha i forhold til DnB NOR, og har kommet til om lag 5,6. Departementet konkluderer på denne bakgrunn med at et sammenslått fond, selv med redusert kapitalkrav, vil være mer slagkraftig i forhold til DnB NOR Bank enn hva Sparebankenes sikringsfond vil være med dagens krav til ansvarlig kapital.

Departementet viser til at krav til fondering av en sikringsordning med et gitt dekningsomfang, uansett må fastsettes noe skjønsmessig. Dette har særlig sammenheng med problemet med å anslå risikoen eller sannsynligheten for kriser av ulike omfang. Vesentlige økonomiske problemer i banker oppstår forholdsvis sjeldent, og man har et svakt grunnlag for å gjøre konkrete anslag på risiko.

Når det gjelder fordeler ved et redusert krav til ansvarlig kapital, viser departementet særlig til virkningen for medlemsbankenes muligheter til å konkurrere med banker som står utenfor den norske sikringsordningen. Dette er utenlandske banker i utlandet og utenlandske filialer i Norge. Et redusert minstekrav til ansvarlig kapital innebærer automatisk en reduksjon i det antall år medlemmene skal svare avgift til fondet. I tider med god stabilitet i finansmarkedene, er det grunn til å anta at innskuddskunder legger relativt større vekt på ulempen ved lavere innskuddsrente (som en indirekte virkning av bankenes avgiftsbelastning) enn fordelene av en omfattende innskuddsgaranti. Departementet foreslår etter en samlet vurdering, der man også har lagt vekt på den forholdsvis brede støtten forslaget har fått i høringen, at ikke-garanterte innskudd unntas fra beregningsgrunnlaget for minstekravet til fondets ansvarlige kapital.

FNH og Sparebankforeningen har i høringsforslaget konkret foreslått at teksten i gjeldende § 2-6 endres fra "samlede innskudd hos medlemmene" til "samlede *garanterte* innskudd hos medlemmene". Etter departementets oppfatning er det flere forhold som bør hensyntas når man skal avgrense nøyaktig hvilke innskudd som skal inngå i beregningsgrunnlaget for minstekravet for fondets ansvarlige kapital. Gjeldende § 2-10 gir bestemmelser om hvilke innskudd sikringsfondet plikter å dekke, hvilke innskudd det ikke plikter å dekke, og hvilke innskudd det ikke har adgang til å dekke. Ved fastsettelse av nærmere regler om hvilke innskudd som skal inngå i beregningsgrunnlaget for minstekravet for fondets ansvarlige kapital, legger departementet til grunn at det kan være forhold som tilsier enkelte avvik fra denne definisjonen. Blant annet bør forhold som kostnader knyttet til beregning og rapportering for medlemsinstitusjonene og for kontroll fra sikringsfond og tilsynsmyndigheter, tas hensyn til. Finansdepartementet foreslår på denne bakgrunn at nærmere bestemmelser om hvilke innskudd som skal inngå i beregningsgrunnlaget for fondets størrelse, inntas i § 2-5 nytt annet ledd. I denne bestemmelsen foreslås garanterte innskudd definert som samlet innskudd inntil 2 mill. kroner. Beløpsgrensen gjelder for den enkelte innskyter i en medlemsinstitusjon. Bestemmelsen innebærer at en ved beregning av kravet til fondets ansvarlige kapital i hovedsak vil tilsvare de innskudd som skal dekkes fra fondet når en bank er i økonomisk krise, jf. banksikringsloven § 2-10, men likevel slik at en unngår å måtte ta stilling til de mer detaljerte og til dels også skjønsmessige spørsmål som kan oppstå ved en fullstendig vurdering av fondets forpliktelser overfor innskuddet etter lovens § 2-10. Departementet presiserer at definisjonene av garanterte innskudd etter § 2-5 nytt annet ledd ikke skal

ha betydning for fondets forpliktelser og adgang til å dekke innskudd etter banksikringsloven § 2-10.

1.3.3 Reduksjon i kravet til årlig medlemsavgift

Departementet viser først at med vekst i innskuddsmarkedet vil kravet til fondets ansvarlige kapital øke. Reglene for beregning av avgift må derfor i det minste sikre at kapitaliseringsgraden kan opprettholdes også i perioder med sterk innskuddsvekst. Reglene må imidlertid også ta høyde for behovet for oppkapitalisering etter at fondene er blitt påført tap gjennom utbetalinger knyttet til innskuddsgarantien. Raskere oppkapitalisering innebærer at kapitaliseringsgraden på ethvert tidspunkt vil være høyere, og at fondet derfor vil være bedre i stand til å oppfylle innskuddsgarantien i en alvorlig krisesituasjon.

Departementet mener samtidig det er naturlig å se reglene om avgiftsbetaling i sammenheng med reglene om fondets størrelse. Departementet foreslår som nevnt foran at kravet til fondets ansvarlige kapital reduseres ved at ikke-garanterte innskudd unntas fra beregningsgrunnlaget. Et vesentlig hensyn bak dette forslaget er ønsket om bedret konkurranseevne for medlemmer av den norske sikringsordningen. En senkning av kravet til ansvarlig kapital, innebærer - alt annet like - en reduksjon i det antall år medlemmene må betale avgift.

I de årene det likevel skal svares avgift, er det grunnlaget og satsene for avgiftsberegning som påvirker muligheter for å konkurrere om innskuddsmidler med banker som står utenfor den norske banksikringsordningen. Departementet foreslår at ikke-garanterte innskudd unntas fra grunnlaget for avgiftsberegning. Departementet har lagt vekt på hensynet til konkurranseevnen, og til den brede støtten forslaget har fått i høringen. For en nærmere vurdering av reglene for beregning av avgiftsplikt vises til drøftelsen av den parallelle problemstillingen om å unnta ikke-garanterte innskudd ved beregning av minstekravet til fondets størrelse, jf. proposisjonens punkt 4.2.3.

Når det gjelder fordelingen av avgiftsbyrden, legger departementet ellers vekt på at beregningsgrunnlaget for kapitaldekningen gir et uttrykk for kredittrisikoen til de ulike bankene og fortsatt vil være et grunnlag for innkreving av avgift. Bankens soliditet, dvs. hvorvidt den har en kjernekapital over eller under 8 pst., vil også inngå ved beregningen av avgift, og belønne banker med god soliditet.

1.3.4 Avgiftsfrihet i en overgangsperiode for dagens medlemmer av Sparebankenes sikringsfond

Medlemmene av sikringsfondene har som nevnt ovenfor ikke eiendomsrett til fondene. Det er derfor ikke selvsagt at dagens medlemmer av Sparebanke-

nes sikringsfond - ved en eventuell sammenslåing av sikringsfondene - skal kompenseres for at deres fond er høyere kapitalisert. Rimelighetshensyn kan likevel tale for at sparebankene gis en viss kompensasjon, selv om denne må fastsettes ut fra en skjønnsmessig vurdering.

FNH og Sparebankforeningen har forslått at dagens medlemmer av Sparebankenes sikringsfond kompenseres gjennom et midlertidig fritak fra avgiftsplikt. Departementet peker her på at en slik kompensasjonsform har den ulempe at det sammenslåtte fondet vil oppkapitaliseres senere enn det som ellers ville vært tilfelle. Andre former for kompensasjon, for eksempel at forretningsbankene oppkapitaliserer sin sikringsordning før ordningene fusjoneres eller at de innbetaler mer enn ordinær avgift i en overgangsperiode, ville ikke medført denne ulempen. Slike alternativer har imidlertid ikke vært på høring.

Departementet har etter en samlet vurdering kommet til at dagens medlemmer av Sparebankenes sikringsfond likevel bør kompenseres i form av et særskilt tidsbegrenset unntak fra plikten til å betale avgift. I likhet med Kredittilsynet har departementet lagt avgjørende vekt på den enighet som er oppnådd mellom de ulike grupperingene innen de to foreningene. Departementet foreslår at perioden med unntak fra avgiftsplikt fastsettes til tre år, og har dette i lovforslaget.

Departementet deler Kredittilsynets vurdering av hvordan man bør fastsette den andelen av virksomheten til DnB NOR ASA som skal gis midlertidig fritak fra avgiftsplikt på linje med de øvrige av dagens medlemmer av Sparebankenes sikringsfond. Andelen bør reflektere størrelsesforholdet mellom DnB og Sparebanken NOR på fusjonstidspunktet, og vil i praksis måtte beregnes ut fra de tallstørrelser som vil ligge til grunn for ordinær avgiftsinnbetaling for 2004, det vil si et gjennomsnitt av 3. og 4. kvartal 2002 og 1. og 2. kvartal 2003. Departementet legger til grunn at den andelen eller fordelingsbrøken man her kommer frem til skal benyttes gjennom hele treårsperioden. Departementet antar at en tilsvarende metode vil kunne benyttes i forhold til beregning av avgiftsplikt for Sandnes Sparebank, etter en innfusjonering av Acta Bank.

1.3.5 Reglene for valg av fondets styre

Departementet foreslår at det inntas en kvalitativ bestemmelse i banksikringsloven om at det ved sammensetningen av styret skal legges vekt på hensynet til en balansert representasjon fra banker av forskjellig størrelse og karakter. Departementet mener også langt på vei at varamedlemmer skal velges etter rekkefølge, og at dette kan reguleres i fondets vedtekter. Departementet mener imidlertid at dette kun bør gjelde varamedlemmer for de styremedlemmene som

oppnevnes av generalforsamlingen. Det bør fortsatt være egne varamedlemmer for Kredittilsynets og Norges Banks styremedlemmer.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget berører verken omfanget av innskuddsgarantien eller fondenes adgang til å yte økonomisk støtte til medlemsbanker. Forslaget om sammenslåing av dagens to fond vil gi en bedre spredning av risikoen, og derfor styrke fondets evne til å oppfylle formålene etter § 2-4. Forslaget om å redusere kravet til fondets ansvarlige kapital virker i motsatt retning. Departementet mener imidlertid at sikringsordningens slagkraft samlet sett vil bli styrket som følge av de to foreslåtte endringene. En slik styrking er særlig viktig i forhold til eventuelle økonomiske problemer i DnB NOR Bank eller en annen større bank.

Den foreslåtte reduksjonen i sikringsfondsavgiften kan svekke sikringsordningens slagkraft ved at oppkapitaliseringen av fondet vil ta noe lengre tid enn etter dagens regler. Differansen mellom faktisk egenkapital og kravet til ansvarlig kapital dekkes av garantier fra den eller de bankene som selv måtte komme i økonomiske vanskeligheter, vil være av begrenset verdi.

Redusert årlig avgiftsbetaling har også positive virkninger ved at konkurranseevnen til medlemmer av den norske sikringsordningen styrkes vis-à-vis banker som ikke er medlemmer. Slike virkninger kan vanskelig kvantifiseres, men det er i alle fall liten tvil om at næringen selv tillegger disse stor betydning.

Når det gjelder administrative konsekvenser, synes disse å være beskjedne. Selve sammenslåingen bør kunne gi samordningsgevinster både i forhold til administrasjon av fondene og forvaltning av fondskapitalen. Også for de relevante myndighetsorganer vil sammenslåingen i utgangspunktet innebære en forenkling ved at det blir færre aktører å forholde seg til. Forslaget om at kun garanterte innskudd skal inngå i beregningsgrunnlaget for avgift, innebærer noe merarbeid for bankene og sikringsfondet ved beregning, rapportering og kontroll. Kostnadene ved dette antas å være beskjedne.

1.5 Merknader til de enkelte bestemmelser

Proposisjonens kapittel 6 inneholder merknader til de enkelte bestemmelser. Det vises til proposisjonen.

2. MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihagen og Hill-Marta Solberg, frå Høg-

re, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, frå Framstegspartiet, Gjermund Hagesæter, leiaren Siv Jensen og Per Erik Monsen, frå Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, frå Kristeleg Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfonn og Bjørg Tørresdal, frå Senterpartiet, Morten Lund, frå Venstre, May Britt Vihovde, og frå Kystpartiet, Steinar Bastesen, sluttar seg til Regjeringa sitt forslag til lov om endringer i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordningar for banker og offentlig administrasjon mv. av finansinstitusjoner.

Komiteen viser til at lovforslaget må sjåast i samanheng med fusjoneringa av bankeiningane i tidlegare DnB og Gjensidige Nor til den nye DnB Nor Bank, og trongen for endringar som har oppstått i samband med denne. Komiteen viser til at forslaget medfører samanslåing av Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond til eitt felles fond. Føremålet er å oppnå ei betre spreining av risiko. Trongen for betre risikospreining er auka i og med fusjoneringa av bankeiningane.

Komiteen sluttar seg til Regjeringa sitt forslag om ei samanslåing av fonda, og viser til at dette vil gi ei betre risikospreining og med det, auka slagkraft. Komiteen viser til at eit samanslått fond vil ha ein risikoutjamnande effekt som set det betre i stand til å ivareta oppgåva med å sikre innskott i bankane, sjølv om forslaget fører til reduksjon i kravet om ansvarleg kapital i fondet. Dette vil mellom anna vere eit føremun for medlemsbankane i høve til å konkurrere med bankar som står utanfor den norske sikringsordninga.

Komiteen vil peike på at konsekvensar for vanlege innskyttarar, i første rekke vil vere knytt til storleiken av innskottsgarantien. Regjeringa sitt forslag går ut på å halde fast på 2-millionarsgrensa, noko som vil gi ein innskyttar garanti om full dekning av innskott på inntil 2 mill. kroner, om ikkje ein bank kan gjere opp for seg. Komiteen viser til at dette er i samsvar med tidlegare, og vesentleg meir enn i andre land, mellom anna EU sitt minstekrav. Komiteen kan difor vanskeleg sjå at samanslåinga skal ha konsekvensar for forbrukaren.

Komiteen sluttar seg til Regjeringa sitt forslag om at dagens medlemmer av Sparebankenes sikringsfond bør kompenseras for at deira fond er høgare kapitalisert, og at dette vert gjort i form av eit særskilt tidsavgrensa unntak frå plikta til å betale avgift, og at denne perioden med unntak frå avgiftsplikt vert sett til tre år.

3. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står framføre, og rår Odelstinget til å gjere slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordningar for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner

I

I lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordningar for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1. *Medlemmer*

(1) Sparebank og *forretningsbank* med hovedsete her i riket skal være medlem av *Bankenes sikringsfond*. Kongen kan bestemme at andre kredittinstitusjoner enn banker skal være medlem av *Bankenes sikringsfond*, jf. § 1-1 annet ledd.

§ 2-2 skal lyde:

§ 2-2. *Filialer*

(1) Kredittinstitusjon med hovedsete i annen EØS-stat som mottar innskudd fra allmennheten gjennom filial her i riket, har rett til å bli medlem av innskuddsgarantiordningen nevnt i § 2-10 dersom innskuddsgarantiordningen i filialens hjemland ikke kan anses å gi filialens innskyttere like god dekning som følger av loven her. Kongen kan fastsette nærmere vilkår for slikt *medlemskap*.

(2) Kongen kan bestemme at filial av kredittinstitusjon med hovedsete i stat utenfor EØS-området, skal være medlem av innskuddsgarantiordningen nevnt i § 2-10.

(3) Kongen kan fastsette nærmere regler om filialers medlemskap i *sikringsfondet*, herunder regler om at *fondet* kan granske filialenes regnskaper og revisjonforhold og vurdere deres forvaltning.

§ 2-4 skal lyde:

§ 2-4. *Formål, vedtekter m.v.*

(1) *Sikringsfondet* skal gjennom innskuddsgarantiordningen nevnt i § 2-10 sikre innskuddsforpliktelsene til medlemmene. *Fondet* kan også yte støtte etter § 2-12 til medlemmer nevnt i § 2-1.

(2) *Fondet* er eget rettssubjekt. Ingen av medlemmene har eiendomsrett til noen del av *fondet*. Konkurs eller akkordforhandlinger kan ikke åpnes i *fondet*.

(3) *Fondets* øverste myndighet er generalforsamlingen, jf. § 2-14. *Fondet* ledes av et styre, jf. § 2-15. *Fondet* skal ha vedtekter godkjent av Kongen.

(4) *Fondet* kan granske medlemsbankenes regnskaper og revisjonsforhold og vurdere deres forvaltning. I den sammenheng kan *fondet* kreve at en medlemsbank skal legge frem dokumenter m.v. og opplysninger som *fondet* anser nødvendig.

(5) Kongen kan fastsette nærmere regler om *fondet* og *dets* virksomhet.

§ 2-5 nytt annet ledd skal lyde:

(2) *Med garantert innskudd menes samlet innskudd inntil 2 millioner kroner fra en innskyter i en medlemsinstitusjon.*

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 2-6 skal lyde:

§ 2-6. *Sikringsfondets størrelse*

(1) *Sikringsfondets* samlede ansvarlige kapital skal til enhver tid minst være lik summen av 1,5 prosent av samlede *garanterte* innskudd hos medlemmene og 0,5 prosent av summen av beregningsgrunnlagene for kapitaldekningskravene for de institusjoner som er medlemmer etter § 2-1.

§ 2-7 annet ledd første punktum skal lyde:

(2) Et medlems årsavgift skal settes til summen av 1 promille av samlet *garantert* innskudd og 0,5 promille av beregningsgrunnlaget for kapitaldekningskravet, dog slik at

- a) for et medlem som har en kjernekapitaldekning på mindre enn 8 prosent skal avgiftsbeløpet forholdes med et prosentvis tillegg på 4 ganger det antall prosentpoeng som kjernekapitaldekningen er mindre enn 8 prosent,
- b) for et medlem som har en kjernekapitaldekning som overstiger 8 prosent, skal avgiftsbeløpet reduseres med et prosentvis fradrag på 4 ganger det antall prosentpoeng som kjernekapitaldekningen overstiger 8 prosent, men ikke i noe tilfelle på mer enn 35 prosent.

§ 2-7 tredje ledd første punktum skal lyde:

(3) For filial som nevnt i § 2-2 første og annet ledd skal det hvert år betales en avgift til fondet tilsvarende 1 promille av samlet *garantert* innskudd i filialen.

§ 2-8 annet ledd første punktum skal lyde:

(2) *Fondets* styre foretar fordelingen av garanti-beløpene og fastsetter hvordan garantiansvaret skal sikres.

§ 2-10 skal lyde:

§ 2-10. *Innskuddsgaranti*

(1) *Sikringsfondet* plikter å dekke tap som en innskyter har på innskudd i en medlemsinstitusjon, med mindre annet følger av reglene i paragrafen her. Som innskudd regnes i denne paragrafen også tilgodehavende etter oppdrag om betalingsoverføring eller andre vanlige banktjenester, samt ikke forfalte renter.

(2) Dersom en innskyter har innskudd som samlet overstiger 2 millioner kroner, plikter ikke *fondet* å dekke tap på den del av samlede innskudd som overstiger dette beløp. Samlede innskudd skal reduseres med den enkelte innskyters forfalte forpliktelser etter andre avtaleforhold dersom medlemmet har adgang til å motregne innskudd og forpliktelser. Kongen kan i forskrift bestemme at grensen for pliktig dekning kan settes høyere enn det som følger av første punktum for enkelte spesielle typer innskudd eller for innskudd fra særskilte innskytere.

(3) *Fondet* plikter ikke å dekke tap på:

- a) innskudd fra verdipapirfond og andre foretak for kollektiv investering,
  - b) innskudd som har uvanlig høy rente eller andre økonomiske fordeler, når slike fordeler har bidratt til å forverre institusjonens økonomiske situasjon.
- (4) *Fondet* har ikke adgang til å dekke tap på:

- a) innskudd fra selskaper i samme konsern som medlemsinstitusjonen,
- b) innskudd som består av utbytte av en straffbar handling det foreligger rettskraftig dom for i forbindelse med en straffbar handling.

(5) Vedtak om å dekke tap utover det *sikringsfondet* plikter å dekke etter annet og tredje ledd, krever tilslutning fra minst 5 styremedlemmer.

§ 2-11 annet, tredje, fjerde og femte ledd skal lyde:

(2) Ved utbetaling skal *fondet* sikre at hver innskyter først får dekket et tap på innskudd inntil et beløp i norske kroner som svarer til 20.000 euro. Utover dette kan det fastsettes terminer for forholdsmessige delutbetalinger inntil alle innskytere har fått full dekning.

(3) Utbetaling fra *fondet* til innskyter i filial som nevnt i § 2-2 første og annet ledd skal finne sted i den utstrekning innskyterens tap ikke er omfattet av innskuddsgarantiordningen i filialens hjemland.

(4) Utbetalinger fra *fondet* for å dekke tap på innskudd i et medlems filial i en annen EØS-stat, må ikke overstige den utbetaling som ville blitt foretatt av den nærmest sammenlignbare innskuddsgarantiordning i filialens vertsland eller omfatte andre innskytere enn de som er omfattet av denne.

(5) Tvist om *fondets* avgjørelser etter innskuddsgarantien kan påklages til Kredittilsynet etter forvaltningsloven kapittel VI. Tvist om et krav omfattes av innskuddsgarantien og om retten til dekning under denne, kan prøves av domstolene.

§ 2-12 første, tredje, femte og sjette ledd skal lyde:

(1) For å sikre at et medlem av *fondet* som nevnt i § 2-1, kan oppfylle sine forpliktelser eller videreføre virksomheten, eventuelt få overført virksomheten til annen institusjon, kan fondet yte støtte ved:

- a) å stille garanti eller gi annen støtte for å sikre innskudd eller dekke tap på innskudd som ikke blir dekket etter § 2-10,
- b) å gi støtteinnskudd, lån eller garanti for lån eller oppfyllelse av andre forpliktelser,
- c) å tilføre egenkapital eller stille egenkapitalgaranti for at virksomheten kan fortsette eller avvikles,
- d) å dekke tap som likviditets- og soliditetssvikt har påført kreditorer eller bestemte grupper av disse,
- e) andre tiltak i samsvar med vedtektene.

(3) Styret kan ikke treffe vedtak etter annet ledd, med mindre *fondets* gjenværende kapital etter støtte-tiltaket sammen med fremtidig innbetaling av årsavgift og garantikapital samt annen kapitaltilgang, antas å være tilstrekkelig til å sikre *fondets* forpliktelser etter innskuddsgarantiordningen. Vedtak om støtte krever tilslutning fra minst fem styremedlemmer og begrunnelsen skal fremgå av fondets styreprotokoll.

(5) Medlemsbank som har mottatt støtte eller garanti fra *fondet*, skal gjennomføre de bestemmelser som fondets styre fastsetter for å sikre mot tap. Banken skal gi regelmessige innberetninger til fondets styre om medlemmets stilling og virksomhet etter fondsstyrets nærmere bestemmelser. Styret har også ellers til enhver tid adgang til å innhente opplysninger om bankens forhold.

(6) *Fondet* kan ikke uten Kongens samtykke stille garanti eller påta seg andre forpliktelser i anledning innskuddsgaranti eller støttetiltak etter paragrafen her som til sammen utgjør mer enn to ganger *fondets* minstekapital etter § 2-6.

§ 2-13 skal lyde:

§ 2-13 Regress

(1) Når *fondet* har dekket et tap under garantien nevnt i § 2-10, trer fondet inn i innskyterens rett for et beløp som svarer til utbetalingen. Tilsvarende gjelder ved tap som innskyteren får dekket etter § 2-12.

§ 2-14 første ledd skal lyde:

(1) På generalforsamlingen har hvert medlem av *fondet* én representant og én stemme, med mindre Kongen bestemmer noe annet.

§ 2-15 første og fjerde ledd skal lyde:

(1) Fondet skal ha et styre på syv medlemmer. Fem medlemmer og fem varamedlemmer velges av generalforsamlingen. Ved sammensetningen skal det legges vekt på hensynet til en balansert representasjon fra banker av forskjellig størrelse og karakter. Norges Bank og Kredittilsynet oppnevner hver ett medlem med varamedlem.

(4) Det skal føres styreprotokoll. Kredittilsynet kan kreve *fondets* styreprotokoller fremlagt.

§ 4-1 annet ledd skal lyde:

(2) Bestemmelsene gjelder tilsvarende for morselskap i finanskonsern og for andre kredittinstitusjoner enn bank som er medlem av *Bankenes sikringsfond*.

§ 4-3 annet ledd første punktum skal lyde:

(2) Gjelder det en bank eller annen kredittinstitusjon, skal Kredittilsynet gi melding til Norges Bank og til *sikringsfondet*.

§ 5-3 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

(2) Uten hinder av § 2-7 første ledd skal medlemmer som har betalt avgift til Sparebankenes sikringsfond ha avgiftsfrihet i en overgangsperiode på tre år fra og med det kalenderår de to banksikringsfondene slås sammen til ett fond. Medlemmer som har betalt avgift både til Sparebankenes sikringsfond og andre sikringsordninger skal innrømmes forholdsmessig avgiftsfrihet. Kongen avgjør i tvilstilfeller i hvilken utstrekning avgiftsfriheten skal gjøres gjeldende.

(3) Kongen kan treffe vedtak om at avgiftsfriheten i annet ledd helt eller delvis skal settes til side dersom det oppstår ekstraordinære forhold som i vesentlig grad svekker sikringsfondets evne til å ivareta sine lovbestemte oppgaver.

(4) Før slike vedtak som nevnt i annet og tredje ledd treffes skal det innhentes uttalelser fra sikringsfondets styre, Norges Bank og Kredittilsynet.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan gi overgangsregler.

Oslo, i finanskomiteen, den 27. mai 2004

Siv Jensen

leiar

Heidi Grande Røys

ordførar